

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа (“Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02 и 82/08) и член 25 став 2 од Законот за основно образование (вСлужбен весник на Република Македонија бр. 103/08) министерот за образование и наука ја утврди наставната програма по предметот *турски јазик* за VIII одделение на осумгодишното основно образование, односно IX деветгодишното основно образование.

**ÖĞRETİM
PROGRAMI**

**MAKEDONYA EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĞI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU**

TÜRK DİLİ

IX SINIF

**MAKEDONYA EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĞI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU**

**İLKÖĞRETİM TÜRKÇE
ÖĞRETİM PROGRAMI**

IX. Sınıf

Üsküp - 2008

1. GİRİŞ

Türkçe öğretim dersi, öğrencinin milli benliğininidir ve anadili Türkçe eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Türkçe edebî dilinin öğrenciler tarafından öğrenilip kullanılması demek, okuduğu her metin ve konuların (edebiyat ve medya kültüründen) anlamayabilme, içindeki olayların kavrayabilme , yorumlayabilme, ifade edebilme vb. açısından olan katkısı yanısıra, öğrencilerde edebî yaratıcılık, okuma ve kendikendini eğitme becerilerin gelişmesinde de katkıda bulunmaktadır.

Bilginin hızla yenilenerek üretildiği çağımızda birey ve toplumun geleceği, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerine bağlı bulunmaktadır. Bu becerilerin kazanılması ve hayat boyu sürdürülmesi, **bilgiyi ezberlemeyi değil, bilgi üretimine dayalı çağdaş bir eğitimi** gerektirmektedir.

Günümüzde hızla gelişen bilim ve teknoloji, eğitimin her alanını etkilemekte ve özellikle eğitim yaklaşımlarında köklü değişimleri zorunlu kılmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığı bilgi ve teknoloji çağında, çoklu zekâ ve yapılandırıcı eğitim yaklaşımları ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımlarla eğitim sürecinde, öğretmen merkezli anlayışla öğrencinin davranışını değiştirmek yerine; öğrenci merkezli anlayışla öğrencinin zihinsel becerilerini geliştirmeye ve bilgiyi yapılandırmaya ağırlık verilmektedir.

Bu gelişim sürecinde öğrencilerin;

- **Anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme,**
- **Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihninde yapılandırma,**
- **Kendini ifade etme, iletişim kurma, arkadaşlarıyla iş birliği yapma, tartışma, problem çözme, ortak karar verme ve girişimcilik**

gibi çeşitli **zihinsel ve temel becerileri kazanmaları** beklenmektedir. Bu becerilerin kazanılması ve geliştirilmesi, öğrencilerin dili doğru ve etkili kullanmalarına bağlıdır.

Öğrencilerin iletişim kurmaları, bilgi edinmeleri, öğrenmeleri ve kendilerini her yönden geliştirmelerinde dilin önemli bir yeri bulunmaktadır. Dil, öğrencilerin çevrelerindeki olayları sorgulayarak karar vermesine, farklı açılardan bakarak olayları değerlendirmesine, sosyalleşmesine ve çağdaşlaşmasına büyük katkı sağlamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin; dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve

görsel sunu ile ilgili temel dil becerilerini kazanmaları gerekmektedir. Dil gelişim sürecinde, bu öğrenme alanları karşılıklı olarak birbirini etkilemekte ve tamamlamaktadır. Dolayısıyla söz konusu öğrenme alanları Türkçe öğretiminde bir bütün olarak ele alınmaktadır.

Günümüzde Türkçe öğretimi; sadece dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili dil becerilerinin geliştirilmesi değil, aynı zamanda metinler arası düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerileri de geliştirme olarak anlaşılmaktadır. Böylece Türkçe dersi öğretiminde öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirme ön plana çıkmaktadır. Bunlara ek olarak iletişim kurma, çağdaş toplumun gereklerini yerine getirme, bilinçli kararlar verme, öğrenmeyi sürdürme gibi temel becerilere de ağırlık verilmektedir. Bu anlayıştan hareketle, öğrencilerin hayat boyu kullanacakları bilgi ve becerileri edinmeleri beklenmektedir.

TÜRK DİLİ PROGRAMININ STATÜSÜ VE OKUMA YILINDAKİ İÇERİKLERİNİN DAĞILIMI

- Dersin Statüsü: **Zorunlu Ders**
- Ders Saatleri: Haftada: **4 Ders**, Yılda; **144 Ders**

PROGRAMIN YAPISI

Türkçe VII.IXI. sınıf Öğretim Programı'nın yapısı;

Birinci bölümde: IV-VI Sınıf Dönemi Türkçe Öğretim Programının genel amaçları, IV. sınıfın genel amaçları, IV. sınıftaki kazanımları, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler ve açıklamalardan oluşmaktadır.

İkinci bölümde: Programla ilgili didaktik öneriler (yönerge), öğrenci bilgi becerilerin ölçme değerlendirilmesi, eğitim programının standartları, öğretim kadrosu ile ilgili normatif, beklenen sonuçlar.

2. VII. – IX. SINIF DÖNEMİ TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMININ GENEL AMAÇLARI:

- Türkçenin tarihi geçmişi ile ilgili ilgi göstermek;
- Sesbilgisinden (fonetik), biçimbilimi (morfoloji), sözdizimi (sentaks) ile ilgili temel bilgileri kavrayabilmeleri ve sözlü ile yazılı ifadelerde kullanabilmek;
- Kelimelerin sözlük ile dilbilgisi arasındaki farkı yapabilmek;
- Yeni sözcüğü (deyim, ifade, neologism) tanıyabilmeli ve anlamını açıklayabilmek;
- İmlâ kurallarını doğru kullanmak;
- Bir edebî eseri yorumlayabilmek/açıklayabilmek;
- Lirik, epik ve tiyatro eserleri arasındaki farkı kavrayabilmek;
- Değişik tür eserlerin (bütün, baştan sonuna) okunmasını sağlamak;
- Okunulan edebî, bilimsel vb. metin ve eserlere karşı daha eleştirel ve yapıcı olmalarını yeteneklendirmek;
- Yazılı ifade de vurgu, öğrenciler bu dönemde daha yaratıcı olmaları ve yazmaları gerek;
- Edebî, sahne, film, televizyon ve kitle iletişim araçlarından izlenen diğer eserleri (yapıtları) yorumlayabilmek ve değerlendirebilmek;
- Diğer öğretim alanları konularla özellikle sanat alanları-resim, müzik, film, tiyatro vb. öğretim alanları konuları ile kıyaslama yapabilmek;
- İnternet yoluyla ulaştıkları bilgileri kullanabilmeleri için yeteneklendirmek.

3. IX. SINIF TÜRKÇE ÖĞRETİM DERSİNİN GELİŞİM AMAÇLARI

Öğrenci:

- Tarih boyunca Türklerin kullandıkları alfabeleri bilmeli;
- Dünya dilleri arasında Türk dilinin yerini ve önemini karayabilmeli;
- Dinlediğini anlayabilme, çözümleyebilme ve değerlendirebilmeli;
- Etkili dinleme alışkanlığı kazanabilme ve söz varlığını zenginleştirebilmeli;
- Kendini sözlü ifade ederek konuşmaya katılabilme ve kendi konuşmasını değerlendirebilmeli;
- Tümcenin temel öğelerini (yüklem ve özne) kullanabilmeli ve özne-yüklem uyumunun nasıl sağlandığını bilmeli;
- Tümcenin diğer öğelerini bilmeli;
- Tümceleri yapısına, anlamlarına göre bilmeli.
- Kendini sözlü ifade etme olay ve yaşantılarını anlatabilmeli;
- Olay ya da varlıkları betimleyebilmeli;
- Konuşmalarında betimleme yapabilmeli;
- Teknik ve sanatsal betimlemeyi ayırt edebilmeli;
- Bilgi toplayarak açıklama yapabilmeli;
- Topluluk önünde, günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlarda konuşabilmeli.
- Edebi eserlerden seçilen parçaları söyleyebilmeli;
- Konun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanabilmeli.
- Yazma, yöntem ve tekniklerini kullanabilmeli;
- Hikaye, masal, anı, tiyatro, film türlerinden metinler yazabilmeli;
- Yazım ve noktalama kurallarını uygulayabilmeli;
- Okuduklarını anlayabilme ve çözümleyebilme; Okuduğu metni değerlendirebilmeli.
- Edebiyat türüyle ilgili özellikleri kavrayabilmeli;
- Nazım türlerini tanıma ve kavrayabilmeli;
- Bilimsel teknolojiden yararlanabilmeli;
- İmla kurallarını uygulayabilmeli (Yazım ve noktalama işaretleri kurallarını uygulayabilme)

-Noktalama işaretlerini doğru yazabilme ve yerinde kullanabilmelidir.

4. TÜRKÇE DERSİ 9. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME Alanı: İLETİŞİM - (15 Ders saati)

ÖĞRENME Alanı: İLETİŞİM - (15 Ders saati)				
	AMAÇLAR	İÇERİK	Kavramlar	METOD VE ETKİNLİKLER
DİNLEME	Dinleme kurallarını uygulayabilme.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme amacını belirleme. • Dinleme amacına uygun yöntem belirleme. • Konuşmacının sözünü kesmeden sabır ve saygıyla dinleme. • Başkalarını rahatsız etmeden dinleme. • Dinleme yöntem ve tekniklerini kullanır.		<ul style="list-style-type: none"> ○ Dinleme etkinlikleri 9.sınıf öğrencilerinin dikkat süresinin en fazla 20-25 dakika olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. ○ Her dinleme etkinliği belirli bir yöntem ve tekniğe göre yapılmalıdır. ○ Öğrencilerden dinleme sırasında kullanabilecekleri, kendilerine en uygun yöntemi (not alma, görselleştirme, soru sorma vb.) belirlemeleri istenir. ○ Dinleyeceği konuyla ilgili bilgi toplaması, merak ettikleriyle ilgili sorular hazırlaması, not almak için gerekli araçları hazırlanması gerekir.
	Dinlediğini anlayabilme, çözümleyebilme ve değerlendirebilme.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinlediklerinde vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat etme. • Dinlediklerinde sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkilerini belirleme. • Dinlediklerine ilişkin sorular oluşturma ve sorulara cevap verme. • İpuçlarından hareketle dinlediklerine yönelik tahminlerde bulunur. • Dinlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamları araştırma. • Dinlediklerinde dil, ifade ve bilgi yanlışlıklarını belirleme. • Dinledikleriyle ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verme ve karşılaştırma. • Dinlediklerinde “ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim” (5N 1K) sorularına cevap arama. • Dinlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirme. • Dinlediklerini içerik yönünden değerlendirme.		<ul style="list-style-type: none"> • Dinlenenini anlama, çözümleme ve değerlendirmeye yönelik kazanımların gerçekleşmesinde dinleme materyallerinden yararlanır. • Dinlerken sürece katılması soru sorması, açıklama yapması istenir. • Verilen örneklerden hareketle öğrencilerin “gerçek, mecaz, anlam ile terim anlamını kavramaları sağlanır. • Ana fikir/ana duygu bulunurken öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ve kendine özgü bir şekilde ifade etmelerine imkân verilir. • Doğrudan söylenmeyen yargılar bulunur. <p>Etkinlik: “Soru Oluşturma” Dinlenenle ilgili sorular hazırlanır. Hazırlanan sorular bir kutuda toplanır. Kurada seçilen soru nitelikli bulunursa, hazırlayan ve cevaplayan alkışlanır. Bunlar arasından seçilenler cevaplandırılır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dil ve anlatım açısından değerlendirme çalışmaları etkinlikler aracılığıyla yaptırılır.

		<ul style="list-style-type: none"> • Beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirme. 		
	<p>Tür, yöntem ve tekniklere uygun dinleyebilme.</p> <p>Etkili dinleme alışkanlığı kazanabilme ve söz varlığını zenginleştirebilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Katılımlı ve sorgulayarak dinleme. • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici olarak katılma. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılma. • Çok yönlü iletişim araçlarına ilgi, istek ve ihtiyaçlara uygun olanları takip etme. • Grup konuşmalarını ve tartışmalarını dinleme. • Dinlediklerinden hareketle yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. 		<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenciye bir araştırma konusu verilerek konuyla ilgili bilgi toplaması, görseller hazırlaması ve dinleme denemeleri yapması istenir. • Okul dışında dinlenerek kazanılan bilgiler sınıfta paylaşılır. • Dinlerken sürece katılması, soru sorması, açıklama yapma, etkinliği yaptırılır. • Dinlerken işaret, sembol kullanarak, kısaltma yaparak veya yazarak not alma etkinliği yaptırılır. • Televizyondan ve radyodan dinlenen güncel haberlerin anlatılma, etkinliği yaptırılır. <p>Etkinlik: “Sözlük Oluşturuyorum” isim veya fiillerden sözlük oluşturulur.</p>
KONUŞMA	<p>Konuşma kurallarını uygulayabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşmak için hazırlık yapama. • Konuşmaya uygun ifadelerle başlama ve konuşma sırasında uygun hitap ifadelerini kullanma. • Bulunduğu ortama uygun konuşma yapma. • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurma. • Olayları ve bilgileri sıraya koyma ve tekrara düşmeden konuşma. • Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini kurma. • Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir. 	Hitap Nezaket	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenciye bir araştırma konusu verilerek konuyla ilgili bilgi toplaması, görseller hazırlaması ve konuşma denemeleri yapması istenir. • Duraklamaların, gereksiz kelime kullanımının ve ses tekrarlarının olmadığı, vurgu ve tonlamalara dikkat ederek konuşma etkinliği yaptırılır. • Kendi konuşmasını değerlendirmeye ilgili kazanımların değerlendirilmesinde; açık uçlu, kısa cevaplı, doldurmalı sorular, çalışma kâğıtları, performans değerlendirme formları, gözlem formları değerlendirilir.
	<p>Kendini sözlü ifade ederek konuşmaya katılabilme ve kendi konuşmasını değerlendirebilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kendine güvenerek konuşma. • Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorma. • Sorunlarına konuşarak çözüm arar. • Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri konuşmalarında kullanma. • Konuşmasında olayları oluş sırasına göre anlatma. • Dinleyici grubunun ve bulunduğu ortamı dikkate alarak konuşma yapma. • Konuşmasını dil, anlatım ve sunum tekniği yönünden değerlendirir. 	Güven Oluş sırası Sunum	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini serbestçe ifade edebilmeleri için uygun ortam oluşturulur. • Öz güven ve cesareti olmayan öğrencilere konuşma etkinliklerinde özellikle görev verilir. • Konuşmaları sırasında bu öğrenciler cesaretlenir. • Konuşma hataları uygun bir zamanda ve uygun bir dille belirtilir. <p>Etkinlik: “Hakkımı Arıyorum” Öğrenciler, aralarında rol dağılımı yaparak hakkını aramaya ilgili bir olayı canlandırma etkinliği yaptırılır.</p> <p>“Çözüm Yolları” Öğrencilere bir metin okutulur. Okunan metindeki kahramanın yerine geçilerek karşılaşılan sorunlara çözüm üretilir.</p>

	Hazırlıklı konuşmalar yapabilmek.	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma konusu hakkında araştırma yapma ve konuşma metni hazırlama. • Konuşmasında ana fikrini vurgulayarak konuşma ve konuşmasını ana fikir etrafında planlama. • Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanma. • Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanma. 	Görsel-işitsel	<ul style="list-style-type: none"> • Tanımlama, betimleme, örnekleme, karşılaştırma, benzetme ve sayısal verilerden yararlanılarak ana fikir desteklenir. • Her konuşma etkinliği belirli bir yöntem ve tekniğe göre yapılır. • Her etkinliğin ise farklı bir yöntemle yapılmasına özen gösterilmelidir. • Konuşma öncesinde, konunun geçmişi, konuşma sırasında nelere değinileceği dinleyicilere açıklanır.
	Tür, yöntem ve tekniklere uygun konuşabilmek. Sesini ve beden dilini etkili kullanabilmek.	<ul style="list-style-type: none"> • Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlara uygun konuşma. • Topluluk önünde konuşma. • Masal, hikâye, fıkra veya film tekniğine uygun anlatma. • Üstlendiği role uygun konuşma. • İşitilebilir bir sesle konuşma. • Kelimeleri doğru telaffuz eder, uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapma. • Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat etme. • Dinleyicilerle göz teması kurma. 		<ul style="list-style-type: none"> • Masal, fıkra anlatmaları istenir. • Belirlenen bir konu hakkında tartışma yaptırılır. • Bir konuyla ilgili gazete, dergi, ansiklopedi ve buna benzer kaynaklardan bilgi toplayarak, sınıfta paylaşımları istenir. • Sesini ve beden dilini etkili kullanır. • Sesini ve beden dilini etkili kullanmayla ilgili kazanımların değerlendirilmesi yaptırılır.

ÖĞRENME Alanı: DİL – (20 Ders saati)

AMAÇLAR	İÇERİK	KAVRAMLAR	METOD VE ETKİNLİKLER
1. DİLBİLGİSİ			
Konuşma ve yazı dilini kavrayabilmeli. Tarih boyunca Türklerin kullandıkları alfabeleri bilmeli. Dünya dillerin sınıflandırılmasını (dil grupları ve dil aileleri) kavrayabilmeli	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma ve yazı dili arasındaki farkı sezme. • Tarih boyunca Türk alfabelerini bilme. • Dil grupları • Dil aileleri 	Yazı dili Konuşma dili Göktürk alfabesi Uygur alfabesi Arap alfabesi Latin alfabesi Dil grupları Dil aileleri	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma ve yazı dili arasındaki farkı sezme etkinlikleri yaptırılır. • Dil grupları ve dil aileleri arasındaki farkı ayırt etme etkinliği yaptırılır.

Dünya dilleri arasında Türk dilinin yeri	<ul style="list-style-type: none"> Türk dilinin dünya dilleri arasındaki yerini (Ural-Altay dil ailesi ve Eklemeli dil grubuna) bilme. 	Ural-Altay Eklemeli	<ul style="list-style-type: none"> Ural-Altay dil ailesinin ve eklemeli dil grubunun özelliklerini kavrama etkinliği yaptırılır.
2.KELİME ÇEŞİTLERİ			
Ad tamlamaların çeşitlerini bilmeli.	<ul style="list-style-type: none"> Ad tamlamaları Belirtili ad tamlaması Belirtisiz ad tamlaması Eksiz (takısız) ad tamlaması Zincirlemeli ad tamlaması 	Ad tamlaması Belirtili ad tamlaması Belirtisiz ad tamlaması Zincirlemeli ad tamlaması	<ul style="list-style-type: none"> Ad tamlamalarında tamlamaları bulunuz, türlerini belirtiniz alıştırmaları yaptırılır.
Ad ve önad tamlamaların cümle içerisinde ayırt edebilmeli.	<ul style="list-style-type: none"> Ad tamlamaları Sıfat tamlamaları 	Ad tamlamaları Sıfat tamlamaları	<ul style="list-style-type: none"> Cümlede tamlama türlerini belirtiniz alıştırmaları yaptırılır.
Adılların cümle içinde görevlerini kavrayabilmeli.	<ul style="list-style-type: none"> yalın adıl-özne veya belirtisiz nesne -i durumunda adıl-belirtili nesne -e, -de, -den durumlarında adıl- dolaylı tümleş 	Yalın durumda adıl -i durumunda adıl -e, -de, -den durumunda adıl	<ul style="list-style-type: none"> Adılın aldığı eke göre tümcede görevi tespit edilmesi.
Belirteç tümleçlerini tümcede kavrayabilme. İlgeç (edat), bağlaç ve ünlem olan kelime ve kelime gruplarını tanıyabilme, cümlede ayırt edebilme ve adlandırabilme.	<ul style="list-style-type: none"> Zaman, yer, durum, azlık-çokluk ve soru belirteçlerini bilme. İlgeç (edat), bağlaç ve ünlem elemanlarının tanımı ve tümce içerisinde kullanımı. 	Zaman belirteçi Yer belirteçi Azlık-çokluk belirteçi Soru belirteçi İlgeç (edat) Bağlaç Ünlem	<ul style="list-style-type: none"> Tümcede belirteçli tümleci kullanma etkinliği yaptırılır. İlgeç, bağlaç ve ünlem olan kelimeler ile uygulama alıştırmaları yaptırılır.

<p>Tümcenin temel öğelerini (yüklem ve özne) kullanabilme.</p> <p>Özne-yüklem uyumunu sağlayabilme.</p> <p>Tümcenin yardımcı öğelerini kullanabilmeli.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tümcenin temel öğelerini bilme. • Cümlede özne-yüklem uyumunu bilme. • Nesne tümleci • Dolaylı tümleş • Belirteçli tümleş 	<p>Yüklem Özne</p> <p>Özne-yüklem uyumu</p> <p>Nesne tümleci Dolaylı tümleş Belirteçli tümleş</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cümlede temel öğeleri bulma etkinliği yaptırılır. • Cümlede özne-yüklem uyumunu uygulama. • Cümlede sorular sorularak yer (nereye, nerede-den, kim, kime, -de,-den); zaman (ne zaman, hangi gün); sebep (niçin, neden) tümleşlerini ne, neyi soruları sorularak nesneyi bulmak etkinliği yaptırılır.
<p>Yapısına, anlamlarına göre tümceleri bilmeli.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yapılarına göre tümce türleri (basit, birleşik ve sıralı) • Anlamlarına göre tümce türleri (olumsuz ve olumlu) 	<p>Basit tümce Birleşik tümce Sıralı tümce Olumlu tümce Olumsuz tümce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yapılarına göre tümce türlerini (basit, birleşik ve sıralı) bulma etkinlikleri yaptırılır. • Anlamlarına göre tümce türlerini (olumlu ve olumsuz) bulma etkinlikleri yaptırılır.
3. DÜZGÜN KONUŞMA VE YAZIM			
<p>İmla kurallarını uygulayabilme (Yazım ve noktalama işaretleri kurallarını uygulayabilme)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ayrı ve bitişik yazılan kelimeleri yazma. • “-de” ekini, “-ki” ilgi adılımı, “idi, imiş, iken” kelimeleri doğru yazma. 		<ul style="list-style-type: none"> • “idi, imiş, iken” kelimeleriyle, “-de” ekini “ki” ekleriyle etkinlikler yaptırılır. • Yazılarında kelime tekrarlar lamasından kaçınır. •
<p>Noktalama işaretlerini doğru yazabilme ve yerinde kullanabilme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Noktalama işaretlerini doğru yazma ve kullanma. 	<p>Kesme işareti Üç nokta Sıra noktalar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Noktalama işareti verilmeyen tümcelerden veya bir metinden gerekli noktalama işaretlerini kullanmaları istenilir.

ÖĞRENME ALANI: ANLATIM VE YARATICILIK – (50 Ders saati)

AMAÇLAR	İÇERİK	KAVRAMLAR	METOD VE ETKİNLİKLER
---------	--------	-----------	----------------------

1. SÖZLÜ ANLATIM			
<p>Konuşma kurallarını uygulayabilme.</p> <p>Kendini sözlü ifade etme olay ve yaşantılarını anlatabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doğru ve düzgün konuşma. • Konuşmalarında kendi yaşantısından ve günlük olayları giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine dikkat ederek anlatma. • Düşüncelerini mantıksal bütünlük içinde sunma. 	<p>Düzgün konuşma</p> <p>Giriş</p> <p>Gelişme</p> <p>Sonuç bölümleri</p> <p>Mantıksal bütünlük</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşmasında olayları oluş sırasına göre anlatır. • Konuşmalarında giriş ve sonuç cümlelerini özenle seçer. • Konuşmalarında söz varlığından yararlanır. • Mantıksal bütünlük içinde anlatır.
<p>Olay ya da varlıkları betimleyebilme.</p> <p>Konuşmalarında betimleme yapabilme.</p> <p>Teknik ve sanatsal betimlemeyi ayırt edebilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deney, çalışma, iş, hareketleri betimleme. • Konuşmalarında sanatsal eserlerdeki kişileri betimlemede mizahi öğelere yer verir. 	<p>Teknik betimleme</p> <p>Sanatsal betimleme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sanatsal eserlerdeki kişileri betimlemede konuşmalarında mizahi öğelere yer verir. • Abartma, taşlama, tersini söyleme gibi yollarla mizah duygusu yaratılması istenebilir.
<p>Hazırlıklı konuşmalar yapabilme.</p> <p>Konu hakkında araştırma yapabilme.</p> <p>Bilgi toplayarak açıklama yapabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşmalarında destekleyici ve açıklayıcı örnekler verme. • Konuşmalarında karşılaştırmalar yapma. • Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurma. 		<ul style="list-style-type: none"> • Bir filmin TV yayının, tiyatro temsilinin anlatımında, konuşmalarında, destekleyici ve açıklayıcı örnekler verirken, örneğin: örnek olarak, özellikle, gibi, açıkçası, açıklamak gerekirse, yani başka bir deyişle, ifadelerinin kullanılması istenir. • Karşılaştırmalar yaparken “benzer olarak, gibi, farklı olarak, aynı” ifadelerin kullanılması istenir. • Sebep-sonuç ilişkileri kurarken “çünkü bunun nedeni, bu nedenle, bunun sonucunda, bu yüzden vb.” ifadelerin kullanılması istenir.
<p>Topluluk önünde, günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlarda konuşabilme.</p> <p>Edebi eserlerden seçilen parçaları söyleyebilme.</p> <p>Akıcı konuşabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlarda uygun konuşma. • Tartışmalara katılma. • Edebi eserleri doğru ve duygusal okuma. • Tekrara düşmeden konuşma. 		<ul style="list-style-type: none"> • Panel, forum, tartışma gibi etkinlikler düzenlenebilir. • Eserlerden seçilen parçalardaki duygusal ve abartılı öğeleri belirler ve söyler. • Akıcı konuşur. Duraklamaların gereksiz kelime kullanımının ve ses tekrarlarının olmadığı vurgu ve tonlamalara dikkat ederek konuşma yapabilmek. <p>Etkinlik: “Hafızam Beni Yanıltmadı”, öğrenciler beğendiği bir metni ezberler. Ezberledikleri metni kullanarak diyalog yaparlar. Bu çalışmayı yapan en iyi grup ödüllendirilir.</p>
<p>Sesini ve beden dilini etkili kullanabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat etme. • Konuşurken gereksiz sesler çıkarmadan kaçınma. 	<p>Canlandırma</p> <p>Rol yapma</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenciler beğendiği bir hikâye veya olayı seçerler. • Konuya ve canlandığı kişi veya varlığın özelliğine uygun bir üslupla hikâyeyi canlandırarak, rol yaparak

	<ul style="list-style-type: none"> • Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapma. • Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşma. • Canlandırma çalışmalarında, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanma. 		anlatır.
2. TEMEL DİL BECERİSİ - YAZMA			
<p>Planlı yazma yöntemine uygun yazabilme Konun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanabilme. Yazma, yöntem ve tekniklerini kullanabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yazıyı ana fikir etrafında planlama. • Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekleme. • Tanımlama, betimleme, örnekleme, karşılaştırma, tanık gösterme, benzetme, sayısal verilerden yararlanarak gerekli tarzda yazma. 	<p>Planlama Tanımlama Örnekleme Tanık Sayısal veri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Her yazma etkinliği belirli bir yöntem ve tekniğe göre yapılmalı, her etkinliğin farklı bir yöntemle yapılmasına özen gösterilmelidir. • Anlatırken ve betimlerken gerekli tarzı kullanma, aynı konuyu başka tarzda yazma etkinlikleri yaptırılır.
<p>Olay yazıları yazabilme. Hikaye, masal, anı, tiyatro, film türlerinden metinler yazabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hikâye, masal, anı, tiyatro, film türlerinden metinler yazabilme. 		<p>Etkinlik: “Hikâye yazma”, Farklı olasılıklar düşünülerek “eğer... olsaydı/olmasaydı ne olurdu? Sorularına cevap veren bir hikaye yazmaları istenebilir. Bir film kahramanının hayal edilen yeni bir macerasını yazmaları istenir (kahramanın macerası günümüze uyarlanarak da yazılabilir).</p>
<p>Açıklayıcı ve bilgilendirici yazılar yazabilme. Türlü konularda röportaj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Röportaj yazma. • Sorgulayarak yazma. • Bilgi edinmek için soru sorma. • Bilgi vermek amacıyla cevaplandırma. 	Röportaj	<ul style="list-style-type: none"> • Güncel bir konuyla ilgili görüş ve düşünceleri yazılır. • Yaşanılan bölgenin doğal güzelliği olan yerlerine gezi düzenlenir. • Tanıtacakları mekânla ilgili yeterli bilgi toplarlar. • Mekânı yeri tanıtırlar. • Herhangi bir meslek mensubuyla yapılan röportajı yazarlar.
<p>Günlük hayatta gerekli olan yazışmaları yapabilme için bildirme yazıları yazabilme. Dikte yazabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dilekçe-Mektup yazma. • Bildiri-Tebrik yazma. • Tutanak yazma. • Dikte yazma. 	<p>Dilekçe-Mektup Bildiri-Tebrik Tutanak Dikte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Farklı türlerde bildirme yazıları yazma etkinliği yaptırılır. • Düzenlenen sergiye yönelik duyuru metni, davetiye, katılım belgesi, tebrik hazırlanabilir. • Dikteyi kusursuz yazma.

<p>Düşünce yazıları yazabilme ve açıklayabilme. Tanınmayan (bilinmeyen) sözleri, deyimleri, yabancı sözleri, atasözleri, özdeyiş, kelime ve kelime gruplarının anlamlarını açıklayabilme. Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazandırabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tanınmayan sözleri, deyimleri ve yabancı sözleri açıklama, anlatama. • Atasözü özdeyiş kelime ve kelime gruplarını açıklama. • Duygu, düşünce, hayal izlenim ve deneyimlerini yazılı olarak ifade etme. 		<ul style="list-style-type: none"> • Yazılarında yeni öğrendiği, kelime, kavram, atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. • Öğrencilerin kendilerini zengin bir söz varlığı kullanarak ifade etmeleri üzerinde durulur.
<p>Olay yazıları yazabilme. Yazım ve noktalama kurallarını uygulayabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Okunan bir kitabı, bir müzik parçasını, bir geziyi, bir sergiyi, izlenen bir filmi, bir oyunu, bir maçı açıklama, eleştirme. • Düzgün, okunaklı ve işlek el yazısıyla yazma. • Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat ederek yazma. • Düzgün Türkçe ile yazma. • Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun kullanma. 		<ul style="list-style-type: none"> • Düzgün, okunaklı ve işlek el yazısıyla yazma.
<p><i>Okuma yılı süresince dört yazılı yoklama yapılacaktır.</i></p>			

<p align="center">ÖĞRENME Alanı: OKUMA, EDEBİYAT VE LEKTÜR – (50 Ders saati)</p>			
<p align="center">AMAÇLAR</p>	<p align="center">İÇERİK</p>	<p align="center">KAVRAMLAR</p>	<p align="center">METOD VE ETKİNLİKLER</p>
<p><i>1. Okuma Kurallarını Uygulayabilme</i></p>			

<p>Okuma kurallarını uygulayabilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Okuma yöntem ve tekniklerini kullanma. • Akıcı biçimde okuma. Sesli ve sessiz okuma • Sesli okumada vurgu, tonlama, durak ve ulamaya dikkat ederek okuma. • Metnin türünü dikkate alarak okuma (masal, dram, şiir, roman, gazete) • Anlamlı (güzel) okuma anlamlı okuma ile bir sanatçının okuması • Not alarak okuma • Farklı metinleri kurallı okuma • Sessiz okuma- Söz varlığını zenginleştirme. • Etkili okuma alışkanlığı kazanma • Tekerleme, sayısmaca, bilmek ve yanıltmacalar ezberleme/kullanma 	<p>Yanıltmaca Tekerleme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Her okuma etkinliği belirli bir yöntem ve tekniğe göre yapılmalı, her etkinliğin farklı bir yöntemle yapılmasına özen gösterilmelidir. • Bilinmeyen bir metinde okuma hızını ve anlama derecesini yoklayabilmek. • “Derleme”-tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıltmaca, gibi sözlü kültür ürünleri derlenir. Öğrencilerden derledikleri tekerleme, sayısmaca, bilmece, yanıltmacalar dan bazılarını ezberleyerek sınıfta arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • “Şiir Bahçesinden”: Öğrenciler sevdikleri şiirleri seçerek kendi aralarında okuma yarışması düzenlerler. Sınıf içerisinde beş kişilik bir jüri belirlenir. Jüri, elindeki değerlendirme kartlarına göre şiirini en iyi okuyan öğrenciyi belirler.
<p>Okuduklarını anlayabilme ve çözümleyebilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Okudukları metindeki olay, yer, zaman, şahız, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirleme. • Okudukları metindeki örtülü anlamları bulma. • Okudukları metindeki kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetleme. • Okudukları metne ilişkin sorular oluşturma ve cevap verme. • Okuduğu metnin öncesi ve sonrasına ait kurgular yapma. • Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatma. • Karşısındakinin algılamakta zorluk çekemeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde okuma ve anlatma. • Okuduklarını tekrar düşünmeden anlatma. 		<ul style="list-style-type: none"> • “Kısaca...”: Sınıfta sesli okuma ve sessiz okuma çalışmaları yaptırılır. • “Çapraz sorgu”: Bir konu seçilir. Üç kişilik gruplara ayrılan öğrencilerden ikisi konu ile ilgili sorular sorarken üçüncü öğrenci soruları cevaplandırır. • “Münazara”: Öğrenciler gruplara ayrılır. Gruplar, kura ile belirlenen konulara hazırlanarak tartışırlar. • “Beni Düzenle”: Metin parçalara ayrılır. Karışık olarak verilen bölümler kronolojik sıraya göre düzenlenir. Düzenlenen metin özetlenir. • “Çözüm Yolları”: Öğrencilere bir metin okutulur. Okunan metindeki kahramanın yerine geçilerek karşılaşılan sorunlara çözüm üretilir.
<p>Okuduğu metni değerlendirebilme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Okuduklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirme. • Okuduklarını içerik yönünden değerlendirme 		<ul style="list-style-type: none"> • “Okuduklarımı Değerlendiriyorum”: Öğrenciler gruplara ayrılır. Birinci gruptan metindeki cümle ve cümlelerdeki kelime sayılarını belirlemeleri, ikinci gruptan metinde kullanılan sıfatları tespit ederek bunları anlam özelliklerini dikkate alarak gruplandırmaları, üçüncü gruptan ise metindeki mecazlı kullanımları bulmaları istenir. Sonuçlar tartışılarak metnin dil ve anlatımı hakkında genel bir yargıya

			ulaşılır.
2. Edebiyat			
Edebiyat türüyle ilgili özellikleri kavrayabilme.	<ul style="list-style-type: none"> • Nazım ve nesir arasındaki farkı gözetme • Hem nazım hem de nesir türünden edebi örneklere aynı oranda ilgi duymak 		
Nazım türlerini tanıma ve kavrayabilme	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozisyon anlamını kavrama. • Kompozisyonda: konu, motif ve ana fikrin ne olduğunu bilmek. • Edebi sanatlar hakkında bilgi edinme. • Edebi sanatlar arasından: mecaz, yineleme (tekrar), cinas, tür ve çeşitleri hakkında bilgi edinmek. • Âşık edebiyatının genel özellikleri hakkında bilgi edinmek. • Âşık edebiyatı türlerinden: güzelleme, taşlama. • Tekke edebiyatının genel özellikleri ve tür olarak ilahi (nefes) hakkında bilgi edinmek. • Divan edebiyatının temel özellikleri hakkında bilgi edinmek. • Divan edebiyatının edebi örnekleri arasından: şarkı, gazel, mesnevi, kaside hakkında sadece bilgi edinmek. (bu konuda sadece örnek verilmeli pek ayrıntılara gidilmemeli) 	<p>Âşık Edebiyatı, Yineleme Güzelleme Taşlama İlahi Şarkı Gazel Mesnevi Kaside</p>	<ul style="list-style-type: none"> • “Resimleme”: Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba bir metin verilir. Verilen metinler grup içinde okunur. Her gruptan bir kişi metni özetler. Daha sonra grup üyeleri bir kâğıdı üç bölüme ayırarak metnin giriş, gelişme, sonuç bölümlerini resimlendirir ve metindeki uygun cümleleri resme yerleştirir. Yapılan resimler, grup üyeleri arasında değiştirilir. • “Anlamını yazma”: Cümlelerdeki kelimelerin altına, hangi anlamlarıyla kullanıldığı yazılır. • Farklı olanı bulma: Temel/mecaz/terim anlamlarında kullanılan/kullanılmayan kelimeler arasında farklı olan bulunur. • “Türkülerin dilinden” Öğrencilerden yörelerinde söylenen bir türkünün hikayesini araştırmaları istenir. Türkünün hikayesi sınıfta canlandırılarak anlatılır.
Nesir türlerini tanıma ve kavrayabilme.	<ul style="list-style-type: none"> • Roman türlerinden sosyolojik roman, tarihi roman, şövalye romanı, macera romanı, psikolojik romanı, politik roman, tefrika romanı, anı romanı vb.) • Romanda kompozisyon, anlatım, olay, konu, kişi, yer, zaman, monolog, diyalog ile ilgili romandaki tasviri kavrama. • Anı romanının tanımını. • Nesir yazılarında anlatımın hangi ağızdan yapıldığını (birinci veya üçüncü şahsın ağızından anlatılması) tanıyabilme. • Anlatımlarda kullanılan monolog ve diyalog arasındaki farkı gözetme ve kavrama. • Olay, konu, kişi ve diyalogları ayırt etme ve 	Tefrika,	<ul style="list-style-type: none"> • “Hikâye ağacı oluşturma”: Hikâyedeki unsurlar ve birbirleriyle olan ilişkileri gösterilir. • “Geçmiş Yolculuk”: Seçilen bir anı ile ilgili zihin haritası oluşturulur. Hatırlananlar resimlenir ve bu resimlere uygun diyaloglar konuşma baloncuklarına yerleştirilir. • “Kış Hatırla”: Öğrencilere bir kış resmi gösterilerek “Kış Hatırlayalım” adlı bir kitap hazırlayacakları söylenir. Kitabın kışla ilgili resimlerden ve kış hatıralarından oluşacağı belirtilir. Kitabın hazırlanma süresi altı ay olacağı için öğrenciler yaşadıkları son kışa ait güzel anılarını da kitaplarına eklerler. • “Ya Kahramanım Olmasaydı!”: Öğrenciler, okudukları metinde geçen şahıs ve varlık kadrosunu kişilik, fizikî

	<p>olayları, nesnelere tasvir etme.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nesir türlerinden tiyatro hakkında bilgi edinmek. • Tiyatro türleri ve özellikleri hakkında bilgi edinmek ve özelliklerini kavrama. 		<p>görünüm ve olaya olan etkileri gibi unsurlar yönüyle karşılaştırır. Bu karşılaştırma yapılırken karşılaştırma şeması kullanılır. Tüm bunlara göre kurgu metinde geçen kahramanlardan bazıları çıkarılırsa nasıl sonuçlar doğabileceği tartışılır</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Diyalog oluşturma”: Okunan masal, hikâye, fıkra veya anı diyaloga dönüştürülür. • “Senaryolaştırma”: Bir Nasrettin Hoca fıkrası senaryolaştırılır. • “Diyalog kurma”: Sınıf iki gruba ayrılır. Her bir grup farklı ortamda (tanışma, kutlama) yapılan bir konuşma metni hazırlar. Gruptan iki öğrenci nezaket ifadeleri içeren diyalogu canlandırır. • Diyalog tamamlama: Dinlenen metinle paralel olarak verilen çalışma kâğıdındaki boş bırakılan yerler uygun konuşma cümleleriyle tamamlanır • “Arkası Yarın”: Bir tiyatro oyunu belirlenir ve bölümlere ayrılır. Her gün bir bölüm, okulda bulunan ses sistemi kullanılarak yayınlanır.
3. Lektür			
Bağımsız olarak önerilen eserlerden bölümler okuma becerisini kazanabilme	LEKTÜR LİSTESİ:	Serbest okuma	<ul style="list-style-type: none"> • Farklı türlerde metinler okur. • Süreli yayınları takip eder. • Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur. • Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Gezi: Kütüphanelere gezi düzenlenir. • Haftanın hikâyesi: Öğrenciler tarafından okunan hikâyeler belirli aralıklarla sınıf ortamında paylaşılır. Okuduğu hikâyeyi en güzel şekilde anlatan öğrenci belirlenerek ödüllendirilir. • “Haftanın Ödüllü Kitabı”: Okunan kitaplar tanıtılır, en iyi tanıtılan kitap haftanın kitabı olarak seçilir. Kitabı tanıtan öğrenci ödüllendirilir • “Kitap Torbası”: Birkaç torba hazırlanarak numaralandırılır. Önceden gruplandırılan kitapların adları kâğıtlara yazılarak torbaya konur. Öğrenciler her hafta bu torbalardan bir kitap seçerek okurlar. Okuma sürecine aileler de dinleyici veya okuyucu

			<p>olarak katılabilirler.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kitapta geçen kahramanları analiz eder (baş ve yardımcı kahramanlar ve özellikleri).
--	--	--	--

ÖĞRENME Alanı: MEDYA KÜLTÜRÜ – (9 Ders saati)

AMAÇLAR	İÇERİK	KAVRAMLAR	METOD VE ETKİNLİKLER
Bilimsel teknolojiden yararlanabilme.	<ul style="list-style-type: none"> • Bilgi toplamak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanma. • Bilgisayarın eğitimde ve iletişimdeki önemini kavrama. 	Bilgisayar Poster	<ul style="list-style-type: none"> • Belirlenen bir konuda (gerektiğinde soru sorulabilecek, başka kaynaklara başvurabilecek bir ortamda) bilgisayar kullanarak sunumlarını geliştirmeleri istenebilir.
Kitle iletişim araçlarından radyo ve TV yayımları arasındaki farkı gözetebilme.	<ul style="list-style-type: none"> • Bilgi edinmek için haber, sunu, belgesel dinleme ve izleme. • Görsellerle ilgili sunulan bilgileri yorumlama ve değerlendirme. Görsellerden yararlanarak söz varlığını geliştirme. • İletişim araçlarının okuyucuya veya dinleyiciye hitap ettiği dili ayırt edebilme. 	Reklâm Mesaj	<ul style="list-style-type: none"> • Televizyondan ve radyodan dinlenen güncel haberlerin anlatılması istenebilir. (Örneğin: Savaş, deprem veya sel konusunda) • Televizyonda izledikleri haber, sunu, belgesel vb. programlar hakkında yorum yaptırılabilir. • İletişim araçlarının okuyucuya veya dinleyiciye hitap ettiği dili ayırt edebilmelidir.
Film ve film türlerini tanıyabilme.	<ul style="list-style-type: none"> • Film ve belgesel film arasındaki farkı tanıma. Film türlerini (siyah-beyaz, günümüz film, dizi film, uzun metrajlı film, belgesel film) tanıma. • Film sanatında sıkça rastlanan terimlerden aktör, oyun, montaj, senaryoyu ayırt edebilme. 	Film Aktör Montaj Senaryo	<ul style="list-style-type: none"> • Film ve belgesel film arasındaki farkı tanıma. • Film ve belgesel film izleme etkinliği yaptırılır. • Film sanatında sıkça rastlanan terimlerden aktör, oyun, montaj, senaryoyu ayırt edebilmelidir.
Tiyatro hakkında temel bilgi edinme ve tiyatro türlerini tanıyabilme.	<ul style="list-style-type: none"> • Duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunma. • Tiyatro eserini seyretme ve tiyatro terimlerini kavrama. • Film ve tiyatro festivallerin amaç ve önemini kavrama. 	Festival	<ul style="list-style-type: none"> • Tiyatro eserlerini izleme, yeni öğrendiği terimlerden aktör, rol, başrol ile başoyuncuyu ayırt etme ve konuşmalarında yeni öğrendiği terimleri kullanma. • Tiyatroya gidilerek izledikleri oyun hakkında yazılar yazması istenebilir. • Film ve tiyatro festivallerin amaç ve önemini kavramalıdır.
Çevresindeki sosyal olayları anlamlandırma ve	<ul style="list-style-type: none"> • Çevresindeki olayları anlamlandırma. • Farklılıklara karşı saygı duyma. • Değişik olayları yorumlama. 		<ul style="list-style-type: none"> • Bayram, toplantılar, anmalar, yöreye özgü sosyal olaylar vb. toplum açısından önemi ve anlamı üzerine tartışılması.

yorumlayabilme.	<ul style="list-style-type: none"> Günlük yaşam becerilerini geliştirme: temizlik-beslenme, yardım isteme vb. 		
Kitaplardan yararlanabilme. Çocuk kitap ve dergilerini okuyabilme.	<ul style="list-style-type: none"> Kitaplardaki sözlük ve ansiklopedilerden yararlanma ve bilgi edinme. Dünyada ve bizde basının başlangıcı, gelişmesi ve önemini kavrama. Haber, TV raporu, gazetelerdeki söyleşiler, radyo ve TV de naklen yayınları ayırt edebilme. Dergi ve gazete alışkanlığı kazanma. Öğrencilere dip not, dizin, sözlük, ansiklopedi ve kaynak eserlerden yararlanma yeteneğini kazandırıp geliştirme. Kitap yayınevlerini ziyaret etme. 	Dip not Dizin Sözlük Ansiklopedi Kaynak	<ul style="list-style-type: none"> Kitaba karşı sevgi uyandırma. Haber, TV raporu, gazetelerdeki söyleşiler, radyo ve TV de naklen yayınları ayırt edebilmelidir. Öğrencilere dip not, dizin, sözlük, ansiklopedi ve kaynak eserlerden yararlanma yeteneğini kazandırıp geliştirmelidir. Kütüphaneleri ve yayınevlerini ziyaret eder.

5. DİDAKTİK ÖNERİLER (YÖNERGE)

-Diğer Derlerle İlişkilendirme

Türk Dili Dersi öğretim programı planlama esnasında **Çevre Bilgisi, Matematik, Resim Eğitimi, Müzik Eğitimi ve Beden Eğitimi** dersleri ile entegre planlama olanağı sağlamaktadır. Dil alanında yapılan entegre planlamada diğerleri arasında şunlardan da konular eklenebilir: Çevre Bilgisi (Öğrenci, sözlü ve yazılı ifade esnasında ve çevreyi betimlerken tanışacağı sözcükler/kelimeler); *Matematik* aracılığı ile (Cicim ile sözcüklerin arasındaki ilişkilerini kavrayabilmelerinde,örnek:yukarı/aşağı; sağ/sol; alçak/yüksek; çizgi çekmek ya da sayıları sözcük olarak yaklaşık ve tam sayılar); *Resim Eğitimi* ile (işlenen metinler, edebî eserlerdeki olayları, kahramanları resmederek); *Müzik Eğitimi* ile (Sesli ve sessiz harflerle ilgili konularda ve şiirlerdeki ritim ile ilgili); *Beden Eğitimi* (Belli sesli ve sessiz harflerin telafuzunda).

Ölçme ve Değerlendirme -Türkçe dersi ile ilgili konuların genel planlama çerçevesi içinde öğrencilerin başarılarını ölçme ve değerlendirilmesi için eğitim süreci esnasında olduğu gibi okuma yılının belli dönemlerde de yapılması gerekmektedir.

-Türk Dili dersindeki konuların planlaması Öğretim Plan ve Programla koordineli bir şekilde olmalıdır ve bütün eğitim alanlarının (Dil, Okuma, Edebiyat ve Lektür, Anlatım ve Yaratıcılık ile Medya Kültürü) kapsanması gerekmektedir. Alanlara göre ne kadar ders saatleri verildiğinde, öğretmenin çalıştığı okulun spesifik koşulları gözönünde bulundurması gerekmektedir. Planlama esnasında, öğretmen, alanlardaki konuları birbirine benzer özellikleri olan konuları seçer. Bunun yanısıra, alanlardan seçilen konuların amaçları doğrultusunda ve eğitim-öğretim değerlerine göre de plan ve programda yer ve süre verilmelidir. Programdaki konuların işleme açısından da eğitimde hepsine aynı ölçüde yer verilmesi gerekmez. Bir öğretmen planlamayı nereden başlayacağı ve nasıl yapacağını sunulacak/işlenecek konunun içeriliğinden, belirlenmiş olan amaçların düzeylerinden ve bütün bunların gerçekleşebilmesi için gerekli olan zamanı gözönünde bulundurması gerekmektedir. Zaman ayarını, daha doğrusu gerçekleşmesi gereken konuların gereken ders sayısına göre paylaşımı öğretmen yapmaktadır ve bu konu paylaşımı yapılırken göze çaracak kadar büyük zaman farkı olmamasına dikkat edilmesi hususunda tavsiye edilmektedir.

Yıllık ders saatlerinin kullanılması ile ilgili öneriler- Yılda 144 ders saati, haftada 4 ders saati.

- Öğretim Alanların Göre Dağılımı Şöyle Önerilmektedir: İletişim-15 ders; Dil-20 ders; Okuma, Edebiyat ve Lektür -50 ders; Anlatım ve Yaratıcılık – 50 ders; Medya Kültürü – 9 ders. Verilen öneride şunu da vurgulamak gerekmektedir ki öğretmen, gereken konuları birleştirmelidir(ör. Dil öğretim alanındaki konuları Edebiyatla, Anlatım ve Yaratıcılık, Medya Kültürü alanlarındaki konularıyla birleştirebilir).

Araç ve Gereçler:

- Öğretim ders ile ilgili okul düzeyinde ve eğitim bakanın onay verdiği okuma kitabı seçilecek;
- Masallar, öykü/hikâye, kitapları, albümler, oyun kitapları, ansiklopediler, sözlükler, kılavuzlar (öğretmenler için) vb.
- İnternet, eğitim softverleri (toolkid - programı vb.);
- Dergiler - geleneksel çocuk dergileri (onaylı dergiler);
- Görsel-işitsel (audio-vizüel) araç ve gereçler- CD'ler, ses bantları vb. ve diğer edebî eserler (metinler);
- Düzeye uygun, okumayı geliştirici kaynak kitaplar;
- Okumak için yakın çevrede bulunan kaynaklar: Kültür anıtları, müzeler, kültür evleri, kütüphane, sinemalar, tiyatrolar, milli parklar vs...vs.

7. ÖĞRENCİ BİLGİ VE BECERİLERİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkçe derslerinde de çalışmaların sürekli olarak değerlendirilmesi çok önemli olduğunu başlangıçta belirtmiştik. Ancak, kanun ilköğretimde betimsel (yazılı olarak) değerlendirme I-III sınıflar arasında öngörmüştü. IV. Sınıftan itibaren öğrencilerdeki değerlendirme sayısal değerlendirmeye geçilecek ancak öğretmen bu sayısal değerlendirmeye kadar gelebilmesi için öğrenciyi yine aynı şekilde takip etmeli, yine bir kaç kez betimsel olarak (ki ona I.-III. sınıflarda mikrosomatif değerlendirme diyorduk) değerlendirip sonuçları öğrencilere ve velilere bildirecek ve sonunda bütün mevcut bilgileri özetliyerek okuma yılının sonunda en iyi şekilde ve öğrencinin notunu ki o not öğrencinin gerçek bilgisini yansıtacak olan notu ortaya çıkarmalıdır.

Çünkü değerlendirme:

1. Öğrencilerin düzeylerini, amaçlanan davranışlara hangi ölçüde yaklaştıklarını saptamaya yarar;
2. Öğretmenin, izlediği yöntemin, çalışmalarının verimli ölçüye, dolayısıyla yeni tedbirler olarak yeni yöntemler, çalışmalar plânlamaya götürür;
3. Daha geniş ölçüde düşünüldüğü zaman, programların geliştirilmesinde yol gösterici olur.

Türkçe öğretimi, türlü etkinlikleri içeren bir derstir. Bunun için öğretmen, her öğrenci için ayrı ve ayrıntılı bir “Ölçme ve Değerlendirme Fişi” düzenlemeli; öğrenciyi sürekli olarak izlemeli, durumu fişe işlenmelidir.

Bu sınıflarda da (IV.-VI.) öğretim yılı başından itibaren her öğrencinin fiziksel, duygusal, toplumsal yönlerden okuma yazmaya hazır olma dereceleri saptanmalı ve bu sürekli olarak izlenmelidir.

Bütün beceriler saptanmalı, başarısızlık ve gecikmeler için gerekli önlemler alınmalıdır. Bu önlemlerin yeterliliği de denetlenmeli, izlenmeli; gerekirse yeni önlemlere gidilmelidir.

IV. sınıflarda Türkçe öğretmeni her öğrenci için ayrı ayrı fiş tutar. Bu fişte bu sınıf için amaçlanan davranışlar ayrı yer verir. Her öğrencinin bu davranıştaki başarısı ölçülür, izlenir. Gecikmeler giderilirken, ağır ilerleyişler hızlandırılmaya çalışılır.

Bu dönemde de öğretmenin doğru gözlemleri ve değerlendirmeleri çok önemli ve en etkili yoldur.

Gözlemler zaman zaman değil, sürekli ve planlı programlı olmalıdır.

Dördüncü sınıfta Türkçe öğretim dersinin okuma yılı esnasında plan ve programla öngörülen bütün etkinliklerin başlıca ölçme yolları: *Öğretmenin gözlemleri, okuma, sözlü ve yazılı yoklamalar, testler, pratik uygulamalar olan sunu ve sözlü alıştırmalar, veya altan çizili ya da çevreliyerek (çembere alınmış) resimli- yazılı alıştırmalar yardımıyla yapılmalıdır.*

Öğrenciler sık sık okutturulmalı ve okumadaki gelişmeler ölçülmelidir. Öğrencilerin gördüklerini, izlediklerini ve okuduklarını anlayıp anlamadıkları IV. sınıfta da sözlü ve yazılı olarak ölçülmesi gerekenler ölçülüp değerlendirilir ancak bu değerlendirme (notlandırma) okuma yılın sonunda sayısal olarak olmalıdır.

Ölçme ve değerlendirme tür ve aşamaları:

DİYAGNOSTİK ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğretmen, okuma yılın başlangıcında eğitim ve öğretime başlamadan önce öğrencilerin durumunu öğrenebilmek için diyagnostik ölçme ve değerlendirme yapar ve ondan sonra plânladığı etkinliklere geçer. Böylelikle bu birönceki sınıfta planlaştırılan ve gerçekleştirilen etkinliklerin kalitesinin durum tesptini yapıp bir sonraki planlamadaki konu ve etkinliklerin daha kaliteli gerçekleşmesi açısından faydalı olur. Diyagnostik ölçme ve değerlendirmeyi öğretmen değişik tekniklerle uygular/kullanabilirler, mesela: *Teşhis (diyagnostik) testleri, öğretmen tarafından hazırlanmış sözlü sorular, öğrenciler tarafından hazırlanmış sözlü sorular, kısa kısa metinler yazarak.*

FORMATİF DEĞERLENDİRME

IV. sınıfta Türkçe dersi öğretimi süreci esnasında, formatif takibin (izleme) yapılması tavsiye edilmektedir. Bununla öğretmen, belli dönemlerde öğrencilerinin bilgi seviyelerini ve programdaki konuların ne derecede kavranıp kavranılmadığını saptama olanağı olabilecektir. Formatif ölçme ve değerlendirmeyi öğretmen birçok metodlarla takip edebilme olanağı vardır:

- *Öğretmen/öğrenci arasındaki konuşmalarla*
- *Sözlü sunularla*
- *Yazılı yoklamalarla*
- *Testler*
- *Ev ödevleri*
- *Ürün Dosyası (Portfolyo) :*

- Göstergelerin toplanması (çocukların çalışmaları, el işleri, yazılar vb.) -her öğrenci için ayrı ayrı;
- Türkçe dersinin kalitesinin artması için Ürün Dosyası veliler için okuma yılı boyunca açık olması gerekmektedir.
- Öğrencilerin Ürün Dosyası temizlenerek seçilmiş örneklerden olmalı ve
- Fişler- (formatif olarak hergün hazırlanan fişler) her öğrenci için hazırlanan ve yapılan etkinliklerden sonra gereken

bilgileri kaydetmeye yarayan fişler

- Her program alanı için hazırlanmış ayrı ayrı araçlar. Öğretmen burada, Türkçe programıyla ilgili elde ettiği bütün başarılarını kaydeder (kognitif-entelektüel, sosyo-duygusal, sosyal ve psikomotorik yönü). Kayıt listelerinde toplanmış bilgiler, geri dönüşlü bilgiler olarak öğrencilere, velilere ve özellikle öğretmenlerin çalışmalarına yarıyacak bilgilerdir.

MIKROSUMATİF DEĞERLENDİRME

- Her üçayın sonunda, formatif değerlendirmeden elde edilen bilgilere dayanarak betimsel (yazılı) mikro-sumatif değerlendirme yapılır.

SUMMATİF DEĞERLENDİRME

-Bütün takip ve formatif değerlendirmeye dayanarak öğretmen, öğrencinin her program alanı çerçevesi içinde ve her öğrencinin ayrı ayrı gelişim durumunu değerlendirir, ve gereken notunu belirler (betimsel olarak yazar).

Belli dönemlere ve belirlenen düzeylere göre her öğrenci için hazırlanan summatif betimsel (yazılı) değerlendirmeden (nottan) sonra okuma yılın sonunda bu değerlendirmeye uygun sayısal

7. EĞİTİM STANDARLARI

VII,VIII ve IX. Sınıflar için Derslik ile Eğitim Araç ve Gereçler Normatifi Eğitim ve Bilim Bakanlığı 31.05.2007 tarihinde aldığı 07-4061/1 no'lu kararıyla gereken düzenlemeler yapılmıştır.

8. ÖĞRETİM KADROSU İLE İLGİLİ NORMATİF

VII,VIII ve IX. Sınıflar için Derslik ile IX. Sınıf eğitim Araç ve Gereçler Normatifi Eğitim ve Bilim Bakanlığı 31.05.2007 tarihinde aldığı 07-4061/1 no'lu kararıyla gereken düzenlemeler yapılmıştır.

9. KAZANIMLAR (BEKLENİLEN SONUÇLAR)

- Öğrenci:

- Edebî dilde yazıp okuyabilmeli ve kendini sözlü ifade ederek konuşmaya katılabilir- konuşabilir ;
- Yazıda ve okumada temel dilbilgisi kurallarını uygular;
- Sözlü ve yazılı ifadelerde sesbilim (fonetik), biçimbilimi (morfoloji) ve sözdizimde (sentaks)elde edinilen bilgi ve becerileri uygulayabilir (cümle içinde kullanabilir);
- Tür, yöntem ve tekniklere uygun dinleyebilir ve dinlediğini anlayabilir özetleyebilir ve soru sorabilir;
- Kendini sözlü ifade ederek konuşmaya katılabilir;Tür, yöntem ve tekniklere uygun konuşabilir;
- Türkçenin özelliklerini kavrayabilir;Yazı dili ve yöre edebî dili ayırt edebilir aralarındaki farkları görebilir;
- Olay ya da varlıkları betimler ve yorumlar;
- Düzeyine göre metin ve konuları okur ve anlatabilir;
- Kelimeleri yerinde ve anlamlarına uygun kullanır ve doğru telaffuz eder;
- Cümlelerde ve metinlerdeki kelimeleri yerinde ve anlamlarına göre uygun yazar;
- Kısa içerikli metin ve konuları yazılı olarak anlatır;
- Dinlediğini anlayabilir, özetleyebilir ve soru sorabilir;
- Basit sorular sorabilir ve sorulan sorulara cevap verebilir;
- Yazılarında kendi yaşantısından ve günlük hayatından olaylar yazabilir;
- Kelime dağarcığını zenginleştirebilir;
- Yazılarında imla kurallarını uygular;
- Edebî türlerini (nazım ve nesir) kavrar ve tanır;-
- Değişik edebî eserleri, film ve diğer medya yayınlarını takip edip yorumlayabilir;
- İmlâ kurallarını uygular;
- Noktalama işaretlerini doğru yazar ve yerinde kullanır;
- Bilgi, duygu ve düşüncelerini sunmak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanabilir;
- Dersteki iletişim bilgi teknolojilerinin kullanılmasına yeteneklendirilir.

10. ÖĞRETİM PROGRAMININ HAZIRLANMASINDA GÖREV ALANLAR

İlköğretim 7,8,9. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programının hazırlanmasında görev alanlar:

Türkçe Dersi İlköğretim 9. Sınıf Eğitim Programı Komisyonu Üyeleri:

- Doç. Dr. Sevin ALİL:** Üsküp “Klimen Ohridski” Ünivesitesi, Türkoloji kürsüsünde eğitim görevlisi;
- Mr. Osman EMİN** - Üsküp “Tefeyyüz” İlköğretim okulu - okul pedagogu;
- Mr Aktan Ago**-Üsküp “Yosip Broz Tito”lisesi– Türkçe öğretmeni.
- Cemile ALİ** - Üsküp “Tefeyyüz” İlköğretim okulunda -sınıf öğretmeni;
- Yakup İLYAS:** Eğitimi Geliştirme Dairesinde Türkçe Danışmanı -Türkçe program koordinatörü;

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по *турски јазик* за VIII одделение на осумгодишното основно образование, односно IX деветгодишното основно образование ја утврди

на ден

_____

Министер

Никола Тодоров